

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ,
ЯКІ ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ
НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ ТА ПРЕКУРСОРІВ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ**

Мороз В. П.

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувач Навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем
протидії організованих злочинності та корупції
Навчально-наукового інституту права та ПФПП
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Сучасна державна політика щодо профілактики наркотичної залежності та правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх прекурсорів є важливим напрямком протидії правопорушенням, які посягають на здоров'я громадян, суспільну мораль, суспільний порядок і громадську безпеку. Профілактичні заходи сприяють не тільки виявленню правопорушень, а й встановленню та усуненню причин і умов, які їм сприяють. Саме тому методи і засоби боротьби відповідних уповноважених органів повинні модернізуватися під впливом різноманітних кримінологічних факторів. Важливим завданням є визначення пріоритетних напрямків для протидії правопорушенням, які вчиняються у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів.

Ключовим питанням залишається визначення цінності здійснення адміністративних профілактичних заходів, адже вжиття кримінально-правових засобів, як-от: виявлення кримінального правопорушення, осіб, винних у його вчиненні, викриття правопорушення, проведення досудового розслідування, притягнення до кримінальної відповідальності, призначення покарання за результатами судового розгляду в принципі є малоефективним за умови наявності мети у профілактиванні правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів. Кримінально-правові засоби впливу на осіб, схильних до вживання наркотичних засобів і речовин є найбільш суворими в системі заходів державного примусу, що в подальшому спричиняє необхідність здійснення пенітенціарних заходів. Незважаючи на широкий спектр кримінально-правових засобів, до яких звертаються у своїй роботі правоохоронні органи, актуальною залишається профілактична робота, яка сприяє запобіганню вчиненню правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів.

У міжнародному товаристві активно здійснюється прогнозування економічних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів в адміністративному аспекті. Однак оцінка економічних і соціальних наслідків зловживання та торгівлі наркотичними речовинами, їх аналогами та прекурсорами передбачає, по-перше, наявність результату щодо масштабу проблеми, а по-друге, наявність певної концептуальної ясності щодо характеру наслідків цієї діяльності. Наскільки відомо, жодна з цих вимог не виконується. Оцінки масштабів незаконного виробництва, розповсюдження та споживання наркотиків дуже різняться і часто залежать від методології та орієнтації спостерігача. Робота зі встановлення міжнародних порівняльних стандартів для вимірювання економічних і соціальних наслідків зловживання наркотичними речовинами знаходиться на етапі розвитку, і, враховуючи складний характер проблеми, розвивається досить повільно, зважаючи на темпи поширення споживання наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів. У той час як очевидні «переваги» споживання для наркоманів, як правило, тимчасові та швидко замінюються значною втратою здоров'я і фінансовим тягарем для суспільства, безсумнівно, є значні прибутки для постачальників і торговців забороненими наркотиками. Про це чітко свідчить готовність постачальників і торговців діяти на нелегальних ринках. Однак країни-виробники та країни-торгівці, як правило, платять високу соціальну та політичну ціну за короткострокові економічні вигоди. В рамках даного дослідження слід зауважити, що зберігання, споживання наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів навіть у невеликих дозах пов'язане із зростанням рівня економічних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів [4, с. 71].

Одним із проблемних питань є проблема розповсюдження наркотичних засобів у військових частинах на лінії фронту, в складний час для України. Таким чином, є необхідність консолідованої взаємодії між командуванням частин Збройних сил України, військовою службою правопорядку, яка уповноважена на доступ до військових частин, та поліцією з можливістю залучення працівників поліції та кінологів для виявлення осіб з числа військових, фіксації таких факти вживання наркотичних засобів та запровадження превентивних заходів в даній сфері.

Отже, питання здійснення контролю у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів, то воно є актуальним в рамках профілактики економічних правопорушень у цій сфері. На нашу думку, попередження економічних правопорушень стане значно ефективним у випадку звернення до практики накопичення досвіду про окремі проєси і процедури отримання, пересилання, зберігання, поширення наркотичних засобів і речовин. Так, розуміння специфіки вчинення адміністративних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, їх аналогів та прекурсорів пов'язане із обсягом

навної інформації про технологічні процеси, які застосовують в підпільних нарколабораторіях для виготовлення наркотичних засобів. Крім цього, дані знання будуть корисними в ситуації проведення перевірок хіміко-фармацевтичних та сільськогосподарських підприємств, які у своїй діяльності пов'язані з використанням наркотичних речовин або культивуванням нарковмісних рослин.

Визначено проблеми з подальшою концепцією їх вирішення що передбачає внесення змін до законодавства та роботу в напрямку створення баз даних, для класифікації ідентифікаційних ознак організованих злочинних груп, що здійснюють розповсюдження наркотичних засобів та психотропних речовин в шкільних та навчальних закладах та створюють наркотрафіки з цієї метою;

Проведення відповідних досліджень, щодо проведення моніторингу відповідними фахівцями щодо законодавчих колізій в сфері протидії обігу наркотичних засобів, виявлення організованих злочинних груп.

Визначення конструктивних недоліків щодо діяльності в напрямку ефективних механізмів виявлення та ідентифікації осіб, які розповсюджують наркотичні засоби через чат боти, інші інтернет ресурси, шляхом «закладок». Необхідність створення інструментів для протидії організованим злочинним групам до складу яких входять особи в сфері розповсюдження наркотичних засобів. Визначення локальних та регіональних місць з найбільшим відсотком сіток наркотрафіків організованих злочинних груп, що здійснюють розповсюдження наркотичних засобів в умовах військового стану в Україні(прифронтові території, використання поштових відправлень через мережу поштових відділень, наркокурерів) [2].

Визначення напряму системної підготовки кваліфікованих поліцейських, шляхом проведення тренінгів в рамках підвищення кваліфікації на базі ДДУВС (третінги орієнтовані в рамках модулів підвищення кваліфікації для оперативних працівників кримінальної поліції, Департаменту боротьби з наркозлочинністю, Департаменту стратегічних розслідувань, кіберполіції, слідчих підрозділів)

Література:

1. Про Національну поліцію: Закон України в редакції від 15.06.2022 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 01.08.2022).

2. Управління боротьби з незаконним обігом наркотиків. *Портал МВС*: офіційний веб-сайт. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/access-to-public-information/perelik-normativno-pravovix-dokumentiv-za-napryamami-diyalnosti/upravlinnya-borotbi-z-nezakonnim-obigom-narkotikiv> (дата звернення: 01.08.2022).

3. Public Administration and the Protection of Private Rights: Questioning Its Recognition and Application Under Ukrainian Law. *Ius*

Humani. Law Journal, 11(1), 29-41. *Revista de Derecho*. Vol. 11 (2022), pp. 29-41. <http://www.iushumani.org/index.php/iushumani/article/view/294>

4. Tullis, 1995, *op.cit.*, pp.70-74, 84. Henrick J. Harwood, «Analytical principles and issues in making cost of illness estimates for substance abuse», paper prepared for the International Symposium on the Economic and Social Costs of Substance Abuse, held at Banff, Alberta, Canada, 11-13 May 1994, p. 1.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-271-8-60>

ПРАВО НА ШТУЧНЕ ПЕРЕРИВАННЯ ВАГІТНОСТІ: ЗАКОНОДАВСТВО ПОЛЬЩІ

Наливайко Л. Р.

*доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України,
проректор*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Лебедєва Ю. В.

аспірант

*Науково-дослідного інституту державного будівництва
та місцевого самоврядування*

Національної академії правових наук України,

викладач кафедри загальноправових дисциплін

*Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Право на штучне переривання вагітності належить до репродуктивних прав особи, регламентоване багатьма міжнародними актами та національним законодавством. Більшість країн Європейського Союзу демонструють найвищі показники за кількістю ліберальних законів у сфері переривання вагітності, утім, жінки все ще стикаються з перепонами у доступі до даної процедури через окремі нормативні обмеження. Правозахисні організації, у свою чергу, надають чисельні рекомендації з метою належного забезпечення прав жінок [1]. Утім, практика дедалі більше відображає різноманітність та складність ситуацій пов'язаних з реалізацією особою цього соматичного права.

Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод не містить прямого закріплення права жінки на переривання вагітності, утім статтею 8 Конвенції закріплено право особи на повагу до приватного та сімейного життя, що широко тлумачиться Європейським судом з прав людини і включає окремі репродуктивні права людини, зокрема право на вирішення питання народження чи ненародження дітей [2].